

Studietur til for P4 Bornholms praktikanter til Maputo, Mozambique.

Vores tur startede med snekaos og forsinkelse.

Planen var, at vi skulle være i Maputo i seks dage, men kraftig sne i Istanbul grounded os effektivt i København. Efter intense forhandlinger med Turkish Airlines - grænsende til håndgemæng - blev vi ombooket til Qatar Airways og kom afsted - to dage senere end planlagt.

Vores mozambikanske fixer var den - i regeringens øjne - notorisk "besværlige" radiojournalist, John Chekwa, der tog forsinkelsen med ophøjet ro, da vi endelig ankom til hovedstaden i Mozambique.

Byen er kendt som den grimme by langs det Indiske Ocean, og køn er den bestemt heller ikke. Den er snavset og med kronisk åbne huller i vejen efter de voldsomme skybryd, der ofte rammer byen. Mere tiltrækkende bliver byen ikke af de mange hastigt og billigt opførte bygninger, der peger tilbage på landets kommunistiske fortid.

Indkvarteret blev vi da også i en Airbnb-lejlighed på den tæt trafikerede Avenida Vladimir Lenine (der er blandt venner - den ligger vinkelret på Avenida Mao Tse-Tung og parallelt på

Avenida Karl Marx). Man måtte i øvrigt låse 3 døre op fra man stod på gaden, til man kunne sætte sine sko i lejligheden - for Maputo er ikke nogen sikker by, forklarede vores udlejer, der på både bekymrende og foruroligende vis bedyrede, at hun var den eneste kvinde i Afrika, der underviste professionelt i kampsporten Capoeira.

Vi var i øvrigt velkomne til en prøvetime torsdag aften i hendes dojo, lovede hun både os og vores fixer.

Men ligesom os er John Chekwa heller ikke kampsports-typen. En midaldrende mand, der kommer fra det nordlige Mozambique, hvor han bestyrer en lokalradio i byen Manica. Han var imidlertid glad for at opholde sig alle andre steder end dér, da han for nylig havde rodet sig ud i så meget balladet, at han var blevet opsøgt af 8 armerede mænd fra regeringen.

“They wanted to kill me,” fortalte han med en stemmeføring, der mere antydede at hændelsen havde været til besvær, end at den havde været særligt traumatiserende. Måske lidt hverdags-agtigt.

John Chekwa virkede reel og vidende om livet i Maputo og Mozambique. Samtidig var han uundværlig af den simple grund, at ingen af os taler portugisisk eller andre af de lokale sprog.

Det var da også på hans opfordring, at vi i løbet af de fire dage, vi var i Maputo, besøgte to nærradioer, statsradioen og sammenslutningen af nærradioer, FORCOM, der ligger lidt uden for Maputo.

Den første morgen havde vi en aftale med Olga Mutemba på nær-radiostationen Voz Coop, der ligger godt 20 minutters kørsel fra Maputo centrum, i dét, de kalder forstæderne, men som nok i vestlig retorik bør bære betegnelsen 'slummen'.

Over 50 personer arbejder frivilligt på radioen, mens kun to personer er på lønningslisten. De frivillige er oftest studerende, der bruger stationen som en slags læreplads og et springbræt til en videre karriere i journalist- og radiofaget.

Radioen griber af princip ikke journalistisk fat i politiske emner. Årsagen vi blev givet på stedet var: "We just don't want to". I bilen på vej væk, mente John Chekwa, at årsagen nok mere var i stil med: "We don't dare to".

Det var vores første tegn på det, vi allerede vidste før vi kom. Mozambique er ikke et ufarligt land at bedrive journalistik i.

Til gengæld dedikerer Voz Coop hver mandags-sendeflade til lokal musik. Udover at blive brugt til uddannelsesformål, så bruger mozambikanerne musikken til at ytre deres utilfredshed - og der er nok at vælge imellem.

Senere samme dag havde vi en aftale med Ivone Sabão på nærradioen Muthiyana, der ligeledes ligger i de enorme slum-områder. Der er ingen vejnavne, så vi kørte efter radioantennen, der stikke op rundt omkring.

Muthiyana betyder kvinde på et af de lokale sprog, og radioen var oprindeligt udelukkende drevet af kvinder. I takt med, at radioen fik sværere økonomiske tider, valgte de at tillade mænd at arbejde frivilligt på kanalen.

Ivone Sabão er en af radioens grundlæggere. Hun kom fra en lang karriere på den statsejede Radio Moçambique. Det smittede også en del af på hendes svar, da vi spurgte ind til censur-problemerne og faren ved at tale imod præsidenten. Det var der nemlig ifølge Ivone Sabão, ingen problemer ved at gøre. Tværtimod.

Sidste visit, der nok bør nævnens, var vores egen parallel i landet - statsradioen Radio Mocambique. På trods af at radioen er den mest velhavende i landet, manglede en foruroligende stor mængde af vinduesruderne.

B&U-afdelingen havde sparet en del journalister væk ved at lade børnene selv styre nærmest hele fladen, ifølge dem med stor succes.

Rundvisningen var bizar. Vi blev modtaget, heftigt fotograferet og gelejdet ind i direktørens mødelokale, hvor vi - overvåget af gamle malerier af hedengangne kommunistiske statsledere og mediefolk - fik lov at stille et par spørgsmål.

Janus var nær ved at få os smidt ud efter et par åbenbart lidt for nærgående spørgsmål til censuren i landet. Det fik John Chekwa til først at skælde ud, og derefter tilbyde Janus et job. Så langt så godt.

Og så gik der tid med det. Og med billige mangoer og papayaer og friskfangede skaldyr og enorme makreller og øl til en 5'er.

Mange tak i øvrigt - Dorte Langemark, Janus Fabricius og Emilie Birket-Smith.